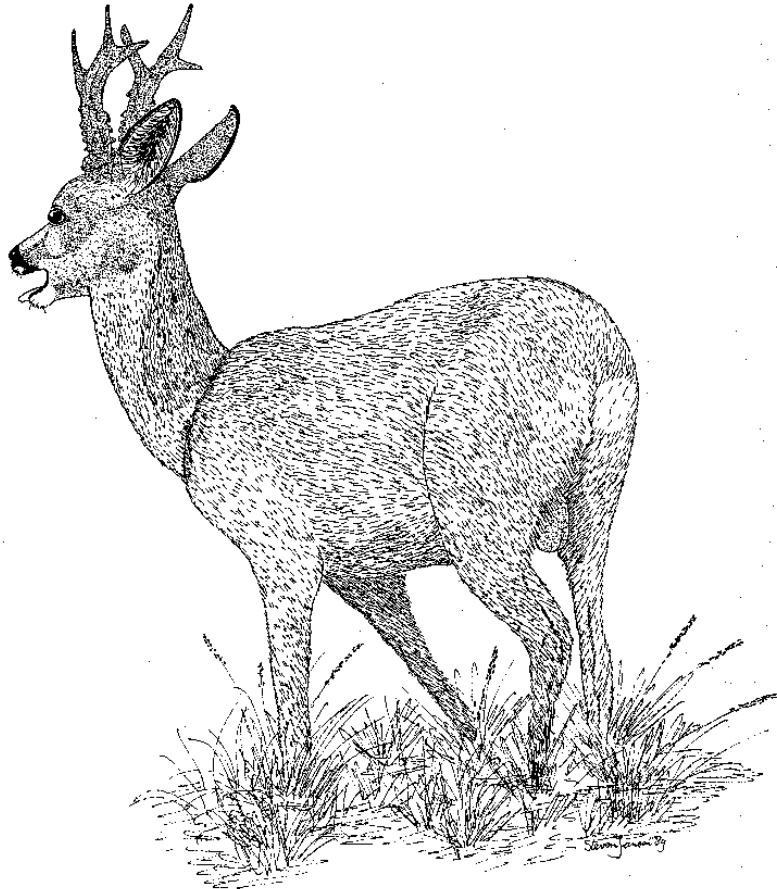


## Ree

Reeën zijn de kleinste hertachtige dieren en komen bijna overal in Nederland voor. Voorwaarde is wel dat aan de minimale eisen van rust en voedsel wordt voldaan. Ze voelen zich thuis in bosrijke gebieden en ruigteterreinen. Het mannetje, de reebok, draagt een gewei van maximaal 25 cm met drie uiteinden. Het hoofdvoedsel bestaat uit planten en bladeren van bomen en struiken. Reeën kennen twee voedselpieken: in het voorjaar in verband met de geboorte van de kalveren en in het najaar als vetreserves voor de winterperiode worden aangelegd. Reeën drinken alleen in de winter, de rest van het jaar nemen zij via hun voedsel voldoende vocht op. Ze leven in de winter in groepen (sprongen). In de zomer leven de volwassen exemplaren solitair. Wanneer voedselsituatie en rust optimaal zijn, kan een ree met een territorium van 2 tot 3 hectare toe. Alleen mannelijke reeën dragen een gewei.

Ree



### *Winst voor de natuur*

Maatregelen voor reeën zijn ook gunstig voor andere diersoorten, zoals patrijs en fazant.

### *Meest geschikte lokaties*

Het is vooral zinvol om maatregelen voor reeën te treffen als het gebied mogelijkheden biedt voor dekking en rust. Daar worden reeën al regelmatig waargenomen.

**Renger de vries, bedrijfsleider op een melkveebedrijf te Nijkerk (Gld):** *“Ons land ligt dwars door het bos heen. Er komen dan ook veel reeën voor. Die laten elk voorjaar vaak op dezelfde percelen langs bosranden hun kalveren achter. We proberen die bij het maaien te sparen door de avond ervoor stokken met een plastic zak te plaatsen. Vinden we een kalf, dan pakken we het (vanwege de reuk) met plukken gras in onze handen op en verplaatsen het naar de bosrand. Zoiets geeft een goed gevoel. Reeën eten graag mee van de snijrogge die we gebruiken bij graslandverbetering. Schade heb ik daar niet van en ik vind het trouwens mooie beesten om te zien.”*

## ***Stimuleren van de aanwezigheid van de ree***

We onderscheiden maatregelen gericht op rust en voedselvoorziening, het voorkomen van sneuvelen van de jonge dieren, en daarnaast op maatregelen binnen de bedrijfsvoering en verbindingzones mede buiten het bedrijf.

### ***Maatregelen gericht op rust***

- Zorg ervoor dat er geen loslopende honden zijn;
- Probeer rustige gedeelten op uw bedrijf te creëren door recreanten op de juiste manier door het terrein te leiden. Grotere rustige gebieden kunnen ontstaan door de ontsluiting te beperken. U kunt bijvoorbeeld paden afsluiten.
- Zorg voor dekking door aanplant en beheer van dichte bosjes en het ontwikkelen van overhoeken en perceelsranden met ruigte.

### ***Maatregelen gericht op voedselvoorziening***

- Houd er rekening mee dat reeën gedurende een groot deel van het jaar territoriaal leven. Veel maatregelen op kleine schaal hebben meer effect dan enkele grootschalige maatregelen;
- Een ree zoekt voedsel tussen de 0 en 120 cm boven maaiveld. Snoei de beplanting daarom regelmatig. Dat is voor meer dieren zinvol;
- Vruchtdragende bomen zoals beuk, kastanje en inlandse eik vormen een goede voedselbron in het najaar;
- Zorg bij een lange, droge vorstperiode voor open water;
- Leg wildakkers aan. Dat zijn akkers met gewassen als winterrogge, wildakkermengsel, boekweit, spurrie, zoete lupine, malva (zomer), aardpeer (winter) en bladkool (herfst). Het kost wel veel tijd en er bestaat kans op wildschade. Bijvoorbeeld als er veel konijnen zijn. Op wildakkers kunt u gewassen zaaien die in de juiste periode, vooral voorjaar en najaar, voldoende voedsel geven. Houd rekening met normale landbouwkundige principes zoals vruchtwisseling en bemesting. Een onderverdeling in twee of drie stukken is aan te bevelen. Braakpercelen zijn ook goed geschikt;
- Leg wildweiden aan met een mengsel dat vooral bestaat uit grassen. Dat speelt minder goed in op de behoeften van de ree gedurende het jaar, maar gaat wel langer mee. Zorg bij inzaai wel voor de juiste bemesting. Let op de zuurgraad. In het voorjaar moet de grasgroei met behulp van stikstof zo snel mogelijk op gang worden gebracht.
- Leg bladakkers aan met smakelijke struik- en boomsoorten, zoals lijsterbes, linde, inlandse eik, brem en braam. Zet jaarlijks een gedeelte af zodat het blad binnen het bereik van het wild blijft. Om de mineralenvoorziening te verbeteren, is het zinvol om een lichte kunstmest-gift toe te dienen.

### ***Maatregelen binnen de bedrijfsvoering***

- Reekalveren worden vaak neergelegd in gras dat tussen de 30 en 50 cm hoog is. Het liefst enkele meters van een houtwal of bos. Wanneer u gaat maaien, is het gebruik van een wildredder niet altijd effectief. Kalveren drukken zich tegen de grond en gaan niet op de loop. Zoeken naar kalveren is tijdrovend, ook wanneer u een hond inzet. Dat komt omdat de kalveren zich drukken bij gevaar en dan weinig lucht afgeven. In ongestoorde situaties zal de ree het kalf meerdere keren per dag zogen en weer vertrekken. Vaak heeft ze op enige afstand een tweede kalf liggen.
- Plaats de avond voordat u gaat maaien een aantal kunstmestzakken op palen of bevestig linten aan de rand van het perceel. Door de verstoring zal de ree haar kalveren verleggen. Belangrijk is dat de verstoring niet te vroeg wordt ingezet in verband met gewenning;
- U kunt ook de avond tevoren het perceel aflopen met een jachthond;
- Mocht u een reekalf vinden, denk dan niet te gauw dat het door de moeder is verlaten. Wanneer u het echt moet verplaatsen, doe dit dan met flinke plukken gras zodat de lucht van uw handen niet aan het kalf komt;
- Zaai, wanneer u maaisland heeft, na de oogst snijrogge in. Hierop zullen reeën in het vroege voorjaar foerageren. Verder is snijrogge goed omdat het mineralen vastlegt, structuur aan de grond geeft en een bijdrage levert aan het humusgehalte.

### *Maatregelen gericht op verbindingzones*

- **Plant en onderhoud houtwallen, hagen en heggen**

Reeën verplaatsen zich graag via houtopstanden. Plant die daarom en onderhoud ze.

- **Ontwikkel ruigten in overhoeken en perceelsranden**

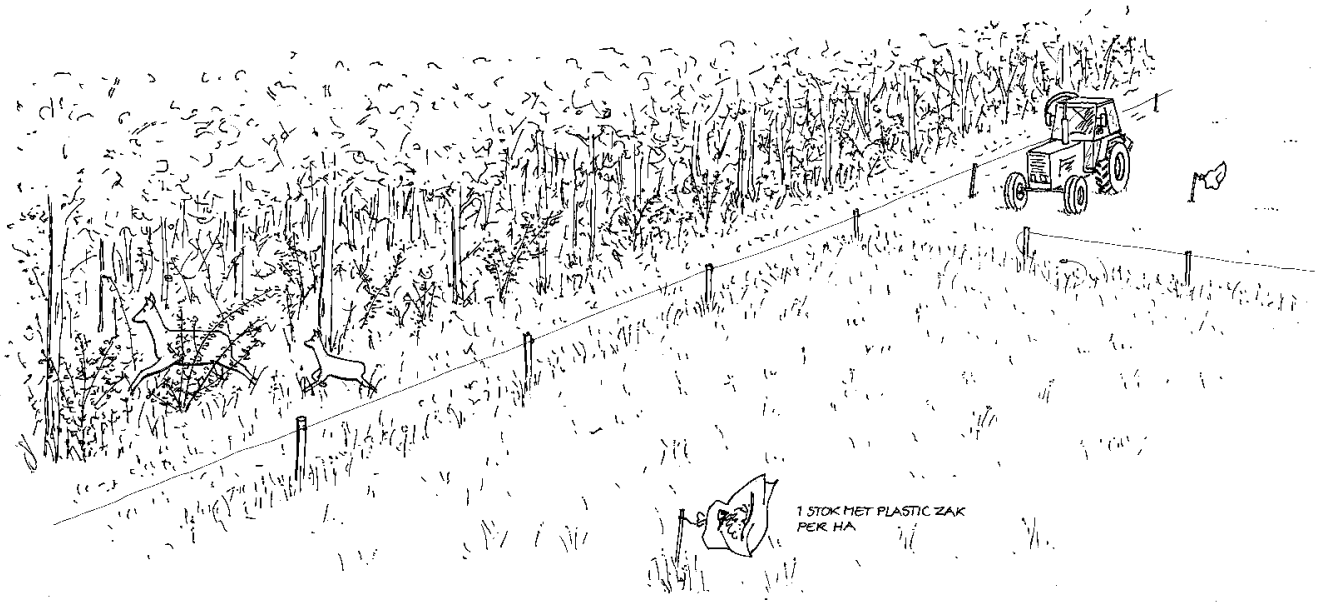
Reeën maken graag gebruik van overhoeken en ruige perceelsranden om zich te verplaatsen of te schuilen. Leg daarom ruigten aan en houd ze in stand.

- **Leg natuurvriendelijke oevers aan**

Reeën zijn niet in staat om uit watergangen met steile oevers te klimmen. Leg daarom flauw oplopende oevers aan of creëer een uitreedplaats. Doe dat op voor de hand liggende plekken, zoals een haaks op de watergang liggende houtopstand.

### *Arbeid en financiering*

De maatregelen voor het beheer van reeën op uw bedrijf kosten al gauw enkele uren tot enkele dagen per jaar. Hiervoor bestaat geen financiële regeling. Informeer bij de lokale wildbeheereenheid of u kunt worden bijgestaan bij de maatregelen, zoals bij de inzaai van bladakkers. Wilt u meer weten over reeën, informeer dan bij uw adviseur.



*Verjagen van reekalveren met stokken met een plastic zak*